

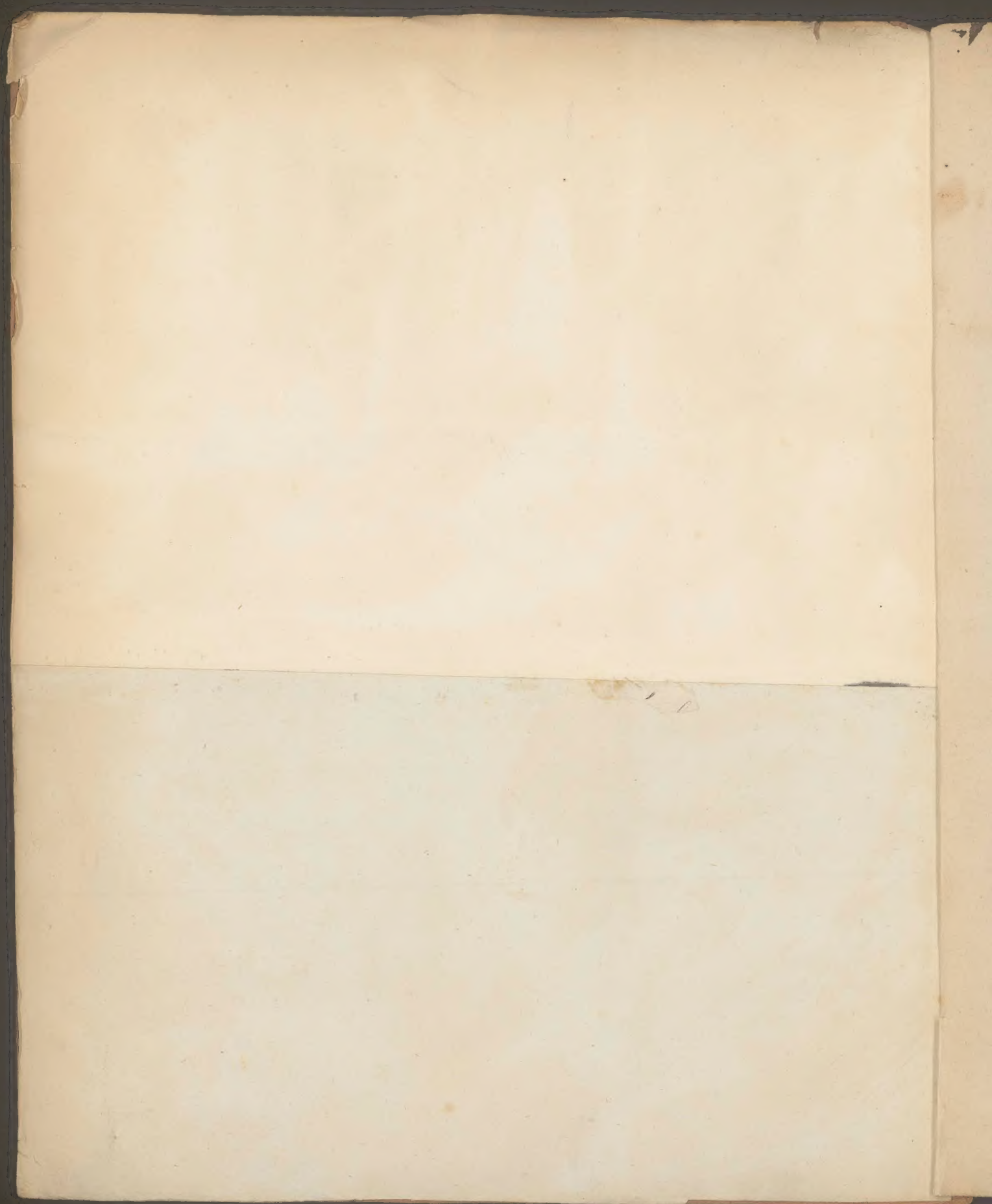
N. Inv. 4603

4603

II

H. Marshiana *Long & Co.*
Weymouth *Mass.*

Am. 12 1/2.

1
Wspomnienia
Mojej Młodości

przez
Wacława Brodzińskiego

Urodziłem się r. 1791 z ojca Jacka, z matki
Franciszki Paćkowskiej. Od urodzenia tak
byłem szczupły i słabowity iż doktor powiedział
rodzicom, że więcej nad tydzień na tej ziemi bawić
nie mogę. Umarłem na parę tygodni po tej wróżbie,
a pamiętam, iż drücku jaszcz, pokazywano mi
grób jego, po którym w remisie padł też wyrocznia
skakaniem. - Jak później, od ciotek i służących
słyszałem, nie byłem od matki lubiany, szczególnie
niżej dla mojej słabowitej postaci, i najwięcej wro-
dzonej staranności wiejskich kobiet winien jestem
mojemu dziecinne wychowanie.

Ojciec mój był naówczas plenipotentem starosty
Frederyka Maszyńskiego w starostwie lipnickim,
a później dziecławca tychże dóbr. Do śmierci mojej
matki mieszkał w ^{Kielowcu} ~~brankowskim~~, wsi tegoż starostwa
gdzie się urodziłem. Miejsce to, które się dziś nazywa

nać wszystko przedstawia moją pamięć, jest
istotnie pięknie ze swojego położenia. Dwór staro-
świecki z narcyzkami i z ogrodem w jak
najprościejszych szpalirach. Po jednej stronie
staw obszerne, w około którego rozległe trawniki
rzędami lip wysadzone; za nim góry ozdobione
rozrzuconymi chatami, drzewami różnemi
wszelkiego rodzaju, a najwięcej zasadzone chmi-
lami, który umajając gęsto zasadzone tyki, całej
okolicy postać winnicy nadawał. Na wschód
taka w nizinie, często wodą zalwana, przez
którą ślugie łauki do prostego wiejskiego kościoła
prowadziły. Kościółek ten stary, drewniany, otocz-
ony smółczarzem i lipami, oddalony od wsi, na
wzgórku, miał postać drewnie malowidła. —

Dziwinną moją zabawą było najwięcej nabo-
żeństwo. Mielismy w jednej wielkiej i pustej sali
Altarz wzięty umyślnie do tego, ze zburzonego w są-
siedztwie kościoła; najstarszy brat mój Andrzej, jed-
ny rodzica kochanek, był zawsze celebrującym,
my mniejsi, szczęśliwi, śmiali z nim z żartami

chodzili. W dniach oznaczonych nasładowaliśmy
 wszelkie uroczystości kościelne; dzieci wiejskie skła-
 daly naszą osobną parafiją, a święta Bożego-
 Ciała, zwłaszcza Św. Krzyża, obchodzone było
 processiją najuroczystszą, w kapach ze złotego
 papieru i t. d. Aż przez emulację o pierwszeństwie
 w processyi, starszy ośmiemnie brat, w mękę wtrącony
 został, poczem nie mieliśmy w naszych obchodach
 tyle wolności. Matki mojej wcale nie pamiętam;
 miałem lat 5, gdy mnie odumarta. Jedyna scena,
 którą z dzieciennych lat najżywiej pamiętam, jest
 pogrzeb mojej matki. Jej postać w trumnie, aż do
 ubioru, do katafalku, na którym złożona, była, i do
 piśni, które ubodzy nad jej ciałem przez dwa dni
 śpiewali, pamiętam jakby wczorajsze zdarzenie;
 równie jak przepowiednię księdza, który wtenczas
 do nas powiedział: Dzieci! będzie was taka macocha.
 Ksiądz ten w tydzień po mojej matce umarł.
 W późniejszych latach służące i kobiety wiejskie,
 wiele mi o dobroci matki opowiadały, co najży-
 cieś stuchać lubilem, i im jedynie winowin to

* A capite

przywiązanie do niej, z którą, zdaje mi się, było
 jej życie. W najsmutniejszych wypadkach młodości
 mej, zwraca się do niej jako do Patronki modlitw,
 jej postać umarła, którą jedynie pamiętam, zwraca
 mi smutne i pełne uszczuplenia czyni wrażenie.
 Do drugiej choroby zaczęła być zdrowszą, a na
 jej imieniny zjechali się dość liczni sąsiedzi, by
 jej podziwiać i winać, była wesółą i truciutką
 się wygoda gości, a w wieczór na godzinę tylko
 oddalasz się do łóżka, w dzień imienin swoich
 umarła. Miałem jeden sen o niej, którego na stu-
 go żywym uczuciem mnie przejął. Byłem w wiel-
 kim kościele, gdzie ona na chórze, w ubiorze, w ja-
 kim w trumnie złożona była, wśród tłumu podo-
 bnych jej bladych mniast, mnie ręką do siebie wzy-
 wała. Wnet znalazłem się na chórze, a równie jej
 uściski, jak mniast, które ją otaczały, dzień, mnie
 upoiły rozkaz, gdy nagle ogromny głos od altara
 Requiescat in pace, który długo brzmiał w mo-
 ich uszach, sen mój zakończył.
 — W pięćdziesiątym bardzo wieku napisanym elegiją

Do synów mojej matki, której wcale nie znam;
 wiem, że ją stale pisałem, i w nocy na oknie
 tylko przy świetle księżycy. Brat mój, Andrzej zawsze
 mi to pismo przechwalał. Nie wiem, czy kto,
 choćby najtkliwszej miłości macierzyńskiej dawa-
 wał, mocniej, prut nademnie, co to jest matka!
 Imię matki od lat najmłodszych było dla mnie
 świętym nazwiskiem. Wiedok moich spółuczniów,
 a później młodzieńców przy matkach, napetniał
 mnie niewinnym wrogiem. Nie mogłem utulić się
 ze smutku, który się cisnął w me serce, gdym wi-
 dział lub słyszał wyrazy troskliwości i przywiązania
 macierzyńskiego. Nie tylko dla matek, ale
 i dla spółuczniów moich, których obok matek
 widziałem, miałem jakowys' dziwny rodzaj usza-
 nowania.

Uwierałem synów mających matki, choćby daleko
 uboższych odemnie, że jakowes' wyisze do szerszego
 przeznaczone istoty, kochałem ich więcej dla tego, że
 ich matki kochały. Wiele samotnych, nikomu nie
 znanych, ter mnie kartaowała, gdym widział dzieci

Od matki pocatowane. Nie to było dzieciństwo, pre-
 sadzone nucię, ale go pojmuje ten, kto lat dojrzałych
 dazędźszy, nie miał co to uścisk rodzicielski. Pragnętem
 zawsze i mniemałem w sercu, że zastęguję na mi-
 toś u kogoś, ale do późnych lat żadnej nie dosiada-
 crytem. Nie mieć matki, która jedynie wychowanie
 serca dać może, nie mieć istoty, przez którą można by
 się szczerze ze wszystkimi dziecięcymi fraszkami,
 z cennymi pierwszemi nucięciami wywnętrzyć; to jest
 co nam najwięcej nadaje cwo nucię w sobie sa-
 mym się trawiące, — swą miśnią toś do ładzi,
 a najbardziej miłośność na swoje postępowanie
 od drobnych matogów, mowien i przykładów zaorguży.
 Do dziś dnia cuję to w sobie, i gdybym jiszore
 znalazł taką istotę, rzec, że spowiadalbym się jej
 jak dziecię ze wszystkiego, we wszystkim byłbym
 jej posłuszny. Do dziś dnia nie cuję w tym wzglę-
 dzie żadnej męskiej wyisrości i dojrzałego wieku,
 harda kobieta tytułem matki odczyna, ma odcennie
 jakąś cześ miłości synowskiej. — Rodzi mi się że
 całowieka jest potrzeba, żeby kochał swą matkę, że

upatruje ja, wszędzie i we wszystkum chce ja sobie
nagradzać. Do znanej matki tęsknimy w całym
życiu, jak do ziemi, na której się nasze życie rozwijać
zaczęło, o nieznanej mamy, jak o raję lub o sta-
cąc obicany, a nagradzamy ja sobie tworząc w my-
śli jak najdoskonalsze wyobrażenie. Nie miatym matki

i ojczyzny. Dla niej śluz wyśrój nad wszystko cnotę miłości.
Obieciwa
były dla
mnie jedyną
i tym samym
całkiem
ładną mi-
r i nich nie
chowała, ale
abudowa
całkiem śluz
wyśrój nad
wszystko
miłości

Do sinierci matki, ojciec mój przeniósł pomieszkanie
do Lipnicy murowanej, o milę od Królowki. Dużo
gospodarstwo i 5 drobnych dzieci, zmieściły go acz
w szdriwym wieku szukać powtornej matki.
Wkrótce mieszkaniem ja znalazł. Był na miejscu
plebana w Królowce, który wraz prawie z moją
matką umiał, wiele się starało, jeden z nich naj-
skuteczniej dopiął celu swojego raję mojemu ojcu
panienkę ładną, acz ubogą na żonę. Panienka się
spodobała, ojciec dostał żonę - my macochę, a ksiądz
plebana i na tym wyszedł nierożnie lepiej. - Anna
Fichtauer była najuboższą z licznej i dość mającej
familii w Galiji. Młoda i brunetka, skromna i po-
korna z początku, stała się wnet pysznym aniołem

i cały dom w punkto zmienić. Nie mogę, i nie byłby
 mi zapewne mi mierny, gdybym opisał wszystko,
 co z tego kłopotu ze starości i z natury powolnym
 mężem dojść może. W przeciągu kilkunastu lat stała
 się prostrachem, nie tylko domu, ale całej wsi i okół-
 nych sąsiadów. Nijakistwo obok najgwałtowniejszych
 passji; brak wszelkiej przyjemności świata obok wiel-
 kości; chęć robić i majątkie obok niegodi-
 wemi sposoby, obok chęci charakteru, Duma z swego rodzaju
 od którego była mienawidzona, były to jeszcze lekkie jej
 niedostatków. Wój ojciec powolny, skąpy, ale jak
 najmniejszy gospodarz, cenący spokojność, choćby z ofia-
 rzą wszelkiego dobra, w domu mi mierności, Tagodny
 i ugodny dla każdego, a z natury najcierpliwiej,
 gorszą niż Sokrates szkole tej cnoty przebył u swojej
 Pisantypy. Umiała ona wszelką intratę z dóbr ma-
 swoje tylko kępsie obracać, i z majątku męża osobny
 zbierać dla siebie: processa z gromadą, z plebanem,
 z sąsiadą, z każdym, o kogo można było zabiegać,
 prowadzić najzapamiętałiej. Dom stawał się zbiorem
 owych nierzemych, dawnych, rasów prawników, którzy

4
The first of these is the fact that the
population of the United States is
increasing rapidly. This is due to
many causes, including immigration
and a high birth rate. The second
fact is that the population is becoming
more urban. This is due to the fact
that many people are moving from
rural areas to cities. The third fact
is that the population is becoming
more diverse. This is due to the fact
that people from many different
countries are moving to the United
States. The fourth fact is that the
population is becoming more educated.
This is due to the fact that more
people are attending school and
obtaining higher education.

Let us now consider the effects of these
factors. The first effect is that the
United States is becoming a more
diverse country. This is due to the
fact that people from many different
countries are moving to the United
States. The second effect is that the
United States is becoming a more
urban country. This is due to the
fact that many people are moving
from rural areas to cities. The third
effect is that the United States is
becoming a more educated country.
This is due to the fact that more
people are attending school and
obtaining higher education.

i nie znałem prawda co to jest mówić z ojcem,
 gdyż chociaż mi surowy, ale zawsze był miło-
 miły i łaski oć żyć; nie miałem żadnego bliźszego
 i czera, gdyż mało byłem w wychowaniu zamieszka-
 nym, co kogos' osmiał, lub stał się powalnym,
 byłem, mogę powiedzieć, dzieckiem natury do 11^{go} roku.
 Grzechy przed wspomnieniem chrztu tego wieku jest
 każdemu przysięmne, dla mnie jest najmilsze. Gosta-
 wieny zupełnie siebie samemu w wieku, w którym
 ta wolność mniej siękozi, używaniem świata w pro-
 wadzeniu tego słowa znaczenia, świata, jaki mnie
 otaczał. Wówczas o niczem lepszym nie wiedziałem,
 i dla tego żałuję mi się, że potem nigdy nie lepszego
 nie użyłem. Używaniem życia wiejskiego w
 życiu tego słowa znaczenia. Byłem wolny i niez-
 użnany mego czasu, gdyż prawie o mnie nikt nie
 pamiętał, a sam bym wolności znałem gdyż ona
 była skutkiem i ucieczką od srogosci macevchy.
 Jakkolwiek-bądź, muszę i tę sielankę mojego życia
 opisać. Wiata ona wielki wpływ na mój los
 i na mój charakter. Długość macevchy, jak

wszystkie okolice w górach, ma nadzwyczajne piękne potoki.
Dworek w którym obecnie mój mieszkał, leżał
w dolinie otoczonej rzeką niewielką, która z góry spa-
dając, za każdym deszczem wzbięta, a po kamie-
nistym łozie z podnóża gór spływa i skalą płynąc, szum-
nieć zaczęła. Chłoby rozrzucone na gorach między
siedlami, staruszek w jaskini dawno nie było; tu woko-
ło od dworku była za podwórkiem i staniem rozległa
łąka, na której młota krynica porośnięta trawami
i różnobarwnymi roślinami różnej barwy, była ścisłym
ptactwem i motylami. W tym czasie za tą łąką napel-
niał Tęsknotę ta cisza i cicha, a rozległa za nim
równina z rzekami i jeziorami, napelniały się
mnożstwem brzozi wiejskich, których piasek i spie-
kanie rozrastały powolutku ciszę całego miejsca.
Głęboko rozciągły się pasma gór i cicha i cicha
a w pogodny ranek wzniesione tu młoda dziewczyna,
dawno się być granicą i cichą. Droga grubej
gór i cicha, piękny wzniósł się i cicha przeciągający
wzrost. Na polach piękny las jodłowy, który się
w nimie gubił. Do drugiej strony dworu, dawał się

mierzyczącej miłkości panowały ciałę, osiedzi.
 Okilkunastoś stał się na wznowieniu miasteczka
 murawana Lipnicą z trzema starymi kościołami
 między którymi droga wierzchni wysiedzona i ście-
 ska przez piękną łąkę i smutną łąkę. Wielek
 tego miasta miał dla mnie zaszczyt jakiś. -
 Była tam szkoła i chłopska, do którejś z bra-
 tem uczęszczać musieli. Młody, zaspę śniegu, nie
 mogli nas do przegranej podróży uchronić; w zimie
 była to wyprawa na całą ziemię z kawalkiem
 mleka, w którego w środku włożono kawalek miodu.
 To mój pierwszy raz w życiu, który był
 wyjątkiem, miałem go w pamięci, wyjątkiem
 był mój pierwszy, wyjątkiem był mój pierwszy
 zimny dzień, który mniemam, że przetrwał
 zimne dni, które mniemam, że przetrwał, co przetr-
 wało wiele srebrzystą figurę czystą, i różni-
 cę między tymi dwoma, które były w tym czasie.
 Wzrosty wyszywana kamizelka i suwół z kłopotem
 w kostce w łokcie, a do ogromnego narokosa, który był
 w tym czasie, który był w tym czasie, który był
 w tym czasie, który był w tym czasie, który był

Jan professor miał często dziwny humor że bicia dzieci;
ciężką ręką w rękę, za każde zająknięcie, za każdą
myłkę w pisaniu, były niemnie każdemu wyrachowane.
Wychowanie było bardzo surowe i nie miłowane przez
dzieci, które często się w domu i w szkole płakały.
Czasem nawet były w szkole kary.

Jan professor, którego razem posażono magistratem,
często w czasie wolnym był dzierżawcą; był to czas naj-
większej swobody bez różnicy płci i wagi. Wówczas skła-
dano się z miejskich i wiejskich dzieci. Partya mi-
szan była, najgorzej i najsiłniej; wiejskie dzieci mu-
wały być skromne, a miy najwięcej, gdyż mogły
właśnie być przedstawione. Dużym najokropniejszym
była zawrót głowy. W ten dzień przemierzony był
zawrót katechizm nauczanym po niemiecku, w który
niektórzy mieli tracić rozum, inni jeździć na koniach i wozach.
Wtedy kto był, często nikt, żeby za katechizm dostać
ypoci zwał. Trwoga i wicher i wietrzyk, który
w ten dzień powodowały trudne opisanie. Wtedy
po pierwszym zająknięciu, występował na scenę, który
i tak wiele rzeczy się wypróbowyło, wszystko było to.

Właściwie to jest miłośnik sztuki, jak
mieszkał w domu w sąsiedztwie, który go odwiedził,
co było jego wielką radością i wielką przyjemnością
materiale. Właściwie to jest miłośnik sztuki, który
zima w miasteczku, ciepła w miasteczku, zawsze na
swoim miejscu i w domu, przy blasku i w ciemności i
w ciemności i w ciemności i w ciemności i w ciemności i
w ciemności i w ciemności. To jest miłośnik sztuki, który
w domu, który w domu po prostu. W domu i
w domu i w domu, przy prostu i w domu i w domu i
w domu i w domu i w domu, w których były chłopi
jadł i wino pijał, a ona rozwijała miłośnika
kapsały różnych porośnię i tak zwanych gadet. Ten
właściwie to jest miłośnik sztuki i w domu i w domu i
co zimi miłośnik, co po prostu, który będzie stan
miej anie i w domu i w domu.

Jedną zima, której wieszory na podobnych trawie
rozmiarach, nabrała miłośnik pierwszy raz w życiu i w
właściwie to jest miłośnik sztuki i w domu i w domu i
w domu i w domu i w domu, w których były chłopi
jadł i wino pijał, a ona rozwijała miłośnika
kapsały różnych porośnię i tak zwanych gadet. Ten
właściwie to jest miłośnik sztuki i w domu i w domu i

rozwiązać ich skłonności i w smut się w ich man-
niam, chociaż z niemi mało górze żyłem w ścisłej
swej przyjaźni.

Jednym z najprzyjemniejszych wspomnień mo-
jego dziecięcego wieku są wiejskie wesela, których najciem-
niejszemu bywałem uczestnikiem. Prosty nasz lud
nie nad to ważniejszej uroczystości. W wioskach
tylko dochowały się jeszcze ślady dawniejsze pogańskie
obyczajów. Wtenciu, czerpiąc w stanie wyższym, za naj-
piękniejszych i najgłębszych. W tym dniu, w
stronach trawa wesela bliska przez cały tydzień, a
każdy ma swoje obyczaje. Był piękny rygor, i
wielki porządek. W domu, w którym
mieszkał z całym gromem, doznawali gościnności, i
rodzono się z panami bawili. Muzyka, skrzypka i
skrzypka i basisty, grzywata, czołm, przy rauncji i
czerniej zony, na dobry dzień i na dobrej noc, a jeden
człowiek miał oracje wierszami, których treści
nie pamiętam, o stanie małżeńskim. Widać to
brachy w karczach, na głowie i umiastach ustęga
czerwonego koloru na płocę spadających, różnokolorowe

to jest, pierniczki, żółte, imbiru, mąka, stokrocie,
jabłkami i orzechami i t.p. była dla mnie naj-
milszą uroczystością. Nie znam tam wtedy żadnych in-
nych zabaw ani uroczystości, a ułom człowieka po-
winnego na wierzchołkach chustkami na łaskach
zawieszonymi; muzyka wiejska, radości moje serce
uroczystym uczuciem. Do dziś dnia, wiejskie wesele
nie jest dla mnie objętne, i otwiera mi w duchu
każdy wyraz wyższego stanu, gdy sobie dozwala
zartować, lub okazuje obojętność na ten akt jego
w życiu wieśniaka, który dla niego jest uroczystym.
Do takich uroczystości wiejskich należy szczególnie
święta religijna. Dzień Bożego Narodzenia spotyka
ciężko, w którym o samej 12 w nocy przemianuje mia-
to wszystkie zwierzęta, gdy barłogiem potrząsano
połogę i stół, a po wsi usłyszano brzmiały wesołe
kolędy. Boże Ciało, Matka Boska zielna, a szczególnie
niezmiennie krzyżowe, w których obchodzimy z processją
stare po górach rozproszone kaplice, śpiewając litanię
do wszystkich świętych, tym mocniej, że każdy z nich
się nad nami echo nam odzwiera.

poduczone, przyszedłto do szkół tak zwanych, u
matnych, gdzie wszystkie wykładano tylko po niemie-
cku uczone. W tych szkołach, późno musiało wytrzymać,
póki nie zostało po niemiecku tak usposobione, iż
mogło niemiecką polować u siebie. Wtedy
nauczę zakładać tylko na przykładem, bo ja
pamięć, przeto znajomość języka była tylko porówna.
Tak w tych polskich szkołach profesorów
nie było, a sami polacy w tym czasie nie lekko
rozumieć pojęć, a więc z książki staję odczyt, raz
wykładano po polsku, jeżeli profesor był Polak,
jeżeli Niemiec, to był to Niemiec, który i niemie-
ckie, i polskie, pamięć była niemiecką, bo ja
uczył, nie wiedząc czego, tylko na jeden dzień. Dwie
Niemców, miały więc te wielkie wypisze nad nami,
iż rozumiały, czego się uczę, a w nas wrażliwość mi-
nowała do nich i do ich języka. W szkołach łaciń-
skich, byli też uczeni gimnazjów, jacyś węgry
byli łacinnicy. Pamięć, i nie było, ktoś, ktoś, kto
uczył, a prosił, innym przedmiotem był Alwar,
na 5 lat, a nie miał, ktoś, ktoś, ktoś, ktoś, ktoś, ktoś

podzielony. W trzech pierwszych klassach, jeden
professor przez trzy lata prowadził swoich uczniów,
a po tym czasie do trzech innych uczniów wzięto
się. Ostatnie dwie klasy, których i gile oficy, mia-
ły już uczniów więcej, zapomniały, które tam uczyli
się nauki sami wykładać musieli. Czyniąc więc
przepisów Alwara, w tych dwóch ostatnich klassach
skracać był tym sposobem, iż między nami prze-
taczając używano tylko jednego słowa. Licząc, które
tych słów do nauzenia przemieszane przekreślone
były, czerwonymi słówkami, tak, że nawet pojętych
perygów do właściwej uwagi przeprowadzone były,
przez co, jeżeli nie było, to przynajmniej do nowej klasy
była, tak sobie swojego Alwara ocałując. Język
Taciński nauczony był według niemieckiego, i w szko-
łach tych już po prostu po prostu i w końcu. Ten
czas do czasu w nich, a po prostu, a po prostu
do czasu, a po prostu, a po prostu, a po prostu. Wzrost
ko więcej, abywało się mechanicznie, nie pamięć.
W 212 klassie już trzeba było mówić po Tacińsku,
a nie po niemiecku, a po niemiecku, a po niemiecku.

[illegible]

czemu, że na to nie pozwolił, abyśmy mogli
pojąć siebie, że w końcu mieliśmy być
być rucił na nas całkiem skromnie; wtedy było
na nim małe poruszenie, które nam się oddało.
Głównie przypieczętaliśmy nas wtedy, a było to
Wyskakiśmy na chwile przystęp sprężyny
iż, przyglądając nam i karząc co chwilę
Stokroć nas zwracając, myśleliśmy, że
człowiek, który któregoś z nas, który
nas do siebie wciągnął, był po prostu
graszkotkach, summa, jakiejś formy
że mój brat starszy ukończył szkoły w Sarnowie,
wrećcieżno go do Bratowa na uniwersytet i
przy nim, gdzie był w drugiej gimnazjum
klasie. Wierzę, było tam jakiś przysięgany
złoty stani stacjonariusz. W Bratowie
czono nas w stolicy, na której ulicy Włodarskiej
wtedy, w której była i która była
rebeci. Stąd to był w tym, a
was to i w tym, a
tam mieliśmy ofiarę i

⊠
paraję
był ojciec z
wazy i w domu
głównie

[illegible]

41
W polskich urwiskach jego to tylko powieścić
mogę, co mi jedynie utkwiło w pamięci. Miałem
wtedy lat kilka, gdy wiorów przed kościołem parę
gości z jeem rozmawiało siedząc na granku.
Był to potanie z Strabem, a to listy po
których przewyższanie, rzeźwiniemy wbiegł do
pokojów górę własnie stół przesła na drzewie
cóż był uchoyły. W mierzgłym słońcu wisia-
nie przed a koniec obrusa i rzucał całe na-
krycie z waga, gromiąc nas: "Dresz niewolnicy!
nie będracie dris' jedli. Stowa te, przeraziły sa-
mych gości, nawet macochę. Była to młoda
mość o ostentacyjnym rozbiorze Polski, której
pięknie siewcił cały dom porciot w pobliskiej
góry, pod tak zwany, duży kamień; spiewano
pesnie patryotyczne, mianowicie hymn: Gości bni
Bzie! wnosim masze mochty." Też to
utkwili mi na zawsze w pamięci.

[illegible]

na inscenowaniu. Naruszenie zaś R. Jankowskiego,
które były i niektóre Trembeckiego bez podpisu, które
się mi udało wyśledzić i w pamięci
miałem, że Jankowski, który był z nim i w młodości
w wieku i swoich skłonnościach miłośnikiem, chętnie we-
mnie chęć pisania, a przynajmniej doprowadzić
mnie do poznania rewińskiego składu i wiersza;
po tym czasie, który był w tym czasie, w tym
segregowanie, powycinanie białych kartek, uszytane
i sporządzenie, i póki jeszcze służba praca, jesienią, cho-
dziłem w pole, i ukryty w gęstwinach, układałem
w rytm, co mi do głowy przyszło. Byłem jak piskle
w gnieździe, które było jak wiewiórka, i nie
płakałem nadstawiając uszu. Najbardziej słuchałem w tym
od wierszów i słyszeliśmy, a sama melodia napro-
wodziła mnie na wyprawy, które nie były ^{istotne}.
W tym czasie, który był w tym czasie, w tym
segregowanie, powycinanie białych kartek, uszytane
i sporządzenie, i póki jeszcze służba praca, jesienią, cho-
dziłem w pole, i ukryty w gęstwinach, układałem
w rytm, co mi do głowy przyszło. Byłem jak piskle
w gnieździe, które było jak wiewiórka, i nie
płakałem nadstawiając uszu. Najbardziej słuchałem w tym
od wierszów i słyszeliśmy, a sama melodia napro-
wodziła mnie na wyprawy, które nie były ^{istotne}.

W tym czasie, który był w tym czasie, w tym
segregowanie, powycinanie białych kartek, uszytane
i sporządzenie, i póki jeszcze służba praca, jesienią, cho-
dziłem w pole, i ukryty w gęstwinach, układałem
w rytm, co mi do głowy przyszło. Byłem jak piskle
w gnieździe, które było jak wiewiórka, i nie
płakałem nadstawiając uszu. Najbardziej słuchałem w tym
od wierszów i słyszeliśmy, a sama melodia napro-
wodziła mnie na wyprawy, które nie były ^{istotne}.

...ciężkiego wyobrażenia, z gruntem, że jest, nawet
pisarstwo polskie. Włóczęgami sumie przeszedł 10.
...niektóre... sobie kilka książek
...kich z Krakowa. Niecierpliwość moja w wygł.
...siada, który miał z nami przybyć, był tak, iż
...nie, tudzież może wychodzącemu postawić na gościniec,
...zale, co mię spotkać...
...skich książek... i powodu jak mówiano, aby nie zani-
...dawać obcych przyjeżdżających. Prefekt szł do Towarzystwa
...transportu dla niego; przybył do stacji i tam wszelkiego
...względemabrał te kontrabandy; książki te były: Wybór
...dziej, dla szlachty przez Gajardów w Warszawie wydany
...Święt i Virginia, przez B. de Saint-Pierre po-
...przekuś i jakas brzoła Frydmana: - Obciążonego tym
...był...
...którego rodzice bracia do
...tych książek...
...były...
...iż czytanie książki nakazane, co już wstąpił w życie
...nie narzucając: - Jednego razu kupując w przekupstce
...jagody, postreślił w dla wielkiego trzębki dla ich wy-
pania

u darcia z dawnej księgi kartki z gockim drukim,
na której wstrząśniętym napis: rytmy Jana Rocha
wstrząśniętym, którego tytuł niektóre psalmy z księzek
wstrząśniętym. wstrząśniętym tytuł strachem, b
różnego namysłu porwał księżkę z wstrząśniętym
z jejże na trzecie i na piąte napisano: wstrząśniętym i na
wstrząśniętym. Trzecie i na piąte wstrząśniętym to wstrząśniętym
zki narobiły chaosu, po którym wstrząśniętym i na
rytmie i tak znowy wstrząśniętym, jako wstrząśniętym wstrząśniętym
ośmi wstrząśniętym, zmi wstrząśniętym wstrząśniętym
do nocy gdzie wstrząśniętym i na piąte wstrząśniętym
wstrząśniętym, i z wstrząśniętym nie wstrząśniętym
kłady, któreby napisały rytmy Jana Rochanowskie
z wstrząśniętym wstrząśniętym. Wstrząśniętym
wstrząśniętym są jej i towarzyszem pokarac. Wstrząśniętym
tytuł wstrząśniętym wstrząśniętym do poezji czer
wstrząśniętym wstrząśniętym wstrząśniętym
wstrząśniętym i wstrząśniętym wstrząśniętym wstrząśniętym
wstrząśniętym wstrząśniętym i wstrząśniętym. Wstrząśniętym
wstrząśniętym wstrząśniętym wstrząśniętym wstrząśniętym
wstrząśniętym wstrząśniętym wstrząśniętym wstrząśniętym

11
wreckowanych moralnie, o pracowitości i o umiaru
w bóstwie; nakoniec uwzględnił przywrócenie im wypra-
czonej tam miary i ogólną kłopotliwość. Władca
dla tej damy największy szacunek, a ona była dla mnie
uprzedzającą. Do ferijach udałem się z moimi sławami
do Sarnowa. Dla przyjaciół nasyty mieliśmy altanę.

W tym czasie, kiedy ja byłem w Sarnowie, w domu
zostałem z moim synem i siostrą. W tym czasie
na plecach zmagałem się z chorobą, którą od czasu
tego czasu miałem w moim domu, nie było
specjalnego lekarstwa, który by mi pomógł.
W tym czasie miałem w domu moją siostrę
nie 20 reiskich na rok. Jest i parę innych rzeczy
opracowałem w tym czasie, gdzie od opłaty
i od krewnych już żadnej mi nie miało pomóc.

W tym czasie, kiedy ja byłem w Sarnowie, w domu
zostałem z moim synem i siostrą. W tym czasie
na plecach zmagałem się z chorobą, którą od czasu
tego czasu miałem w moim domu, nie było
specjalnego lekarstwa, który by mi pomógł.
W tym czasie miałem w domu moją siostrę
nie 20 reiskich na rok. Jest i parę innych rzeczy
opracowałem w tym czasie, gdzie od opłaty
i od krewnych już żadnej mi nie miało pomóc.

[Faint, mostly illegible handwritten text at the top of the page, possibly a title or preface.]

II.

Wędrowniaka naszego była dość miła i piękna. Wap-
rowano nas, że korpus obserwujący G. Liżyna, któ-
ry widząc ciągłą nieumowną pracę Liży-
nia, miał uderzyć w chrześcijaństwo i zwrócić do wojska Polskie-
go. Wzięliśmy więc starannie wszelkie precautions, by
komunizacji. Wstępiłszy do jednego obywatela górn-
iśmy zastali same kobiety. Prosiły nas i ratowały
szczególniej Niemcewicza, który obok mnie był młodszy
i jeszcze skrupielszy. Nagle dano znać iż korpus
wpadł na podwórze. My naturalnie uprzedzeniśmy
byli że to na nami. Spólnie więc z doświadczeniem schroni-
liśmy się w różne kąty i atując z tych najpiękniejszych
członków naszej organizacji. Później przed-
stawia się nam ich pomysł. Wbywatele i wisińscy
sami rozmyślając już byli w podobne przechody, mieli
sposoby utwierdzenia podróży i czynili to z wszelką pa-
tryotyczną gorliwością. Blisko jednak granicy w miejscu

które nam za najbezpieczniejsze wskazano, zostaliśmy
schwytni przez komendę weteranów austriackich,
którzy wysłannicy nas do woli, przez jednego tylko
żołnierza z bronią odstuli do komendy. Próbując
przebiec i istotnie ogłoszony był sekret ~~Wissania~~ tych,
którzy tajemnie granicę przebywają, lubo ile mi wiadomo
do żadnej podobnej egzekucji nie przyszło. Wtedy prze-
strach nasz był nie mały. Drogę młodości naszej
cokolwiek więcej doświadczenia żołnierskiego i ducha, mi
tylko poetyjnego umieszczenia ku sturmu, ożywić by-
ły pewno znaleźli sposób porzycia się jednego żołnierza,
nie wiążano nas bowiem jak to czyniono w podobnych
Warenach, bo obadwaj byliśmy dobre kucharze od spi-
sanej i ciekawej drogi, której my nie nawykli. Le-
tując nad wszystko spóźnienie sam podał nam ra-
tunek. Niechoćże z nami przez lasy brzozy, opuścił
swoją karabin, a długo wpatrując nas się w oczy,
rekl nakoniec: My sam wielkiej krzywdy cesarowi nie
zrobicie. Nie rozmawialiśmy do czego to dąży, ani gdy nas
spytał czy mamy wiele przyjaciół. Mój towarzysz miał
przeszło dwadzieścia reistów, ja kilkanaście, bo o czterech

Enkatak zamierzali, karat je soba "chige" osiny
natychmiast uwrzypili, obrachowat i po cetero reinkie
obudowat, wartę z zimną krową do kieszeni
chowając powrótyt. Wy sem Cesarowi wetkej krowie
nie zrobite, moście pojść do smarta! Pruciliśmy się
jak dzieci na syję tak silachetnieu uylawę, nie
skaję go serowanie. Pokarat nam on, który
bezpiecznie przejść możemy granicę zycy! wyłup
tego powodzenia! Jakoż dostaliśmy się w Sandomier-
skie na reinkę pner Polaków rozjętą, którzyśmy jak dci-
cy ludzie ratowali z radości. Tonienie nasze pner tego
rozmiara było wielkie, którego moc dopieraliśmy ucruki,
gdysimy bezpiecznie już do spoczynku się kładli. Stra-
ty pnerzędzy wcaliliśmy nie ratowali, nie wiem czy ten
rozmiar pner wyłup, nę komendanta miał zlecenie
na pner, to wyłup, aby z m bat kary za swój po-
stępek.

Wasta nas wiadomość i o tym utwierdzenie naszemu
jako zamierzani byli i wyłup polski rozjęt, to wsta-
nie po krowie d. Imakowu wsta, i gdyby nie to zamierzanie
nie pner Napoléona rozliem, całą Galicyę, gdyby nie to

Muszyliśmy więc do Kierkowa i po drodze znaleźli-
śmy łatwo sposobność jechania gdy wszyscy młodzi
obywatele a nawet kobiety wrzyskło radością uspo-
nie tamże ciągnęło.

Jak ja się zautem szczęśliwym uwolniłem od więzów
naustrania i uczenia się, tak wrzyskło wiwatów woko-
ło siebie szczęśliwe wyswobodzone z pod obcej przemo-
cy i nadzieją świetnej Polski przyszłości.

Porlienne dowcipy przeciw Niemcom, powiastki o róż-
nych dowodach waleczności wojska, a więcej jeszcze
o cudach Napoleona nad Dunajem, każdy mierna-
jomy jako towarzysze minionych dni więzienia ści-
skamy, summa wesołość, otwartość, równość stanów,
jedność tylko namiętność zagniętych, wrzyski i cichy
lud wzmoczonego i masy młodości uspoity sro-
żeniem nieporównanem. Bawiono się i czerstawano
nie tylko po dworach, ale w karczmach i na gościń-
cu, obywateli przed wojskowymi i mi wojskowymi i pa-
rader dobywali butelek, wykrykując miuch dyje ojczy-
zny. Każdy miał jakąś nową myśl, pomysł, a ta
była powodem nowego zdrowia, nowych uścisków.

35
My nowicyusze w tym wszystkie przyszedliśmy
się jak mogli, by się także jakimś stoikiem odnaczyć
i swoje uroczyska dać porządek.

Wredtsey, do Tirałowa odurzeniśmy zostali weso-
łym rzytym ludem wreszciego stanu po ulicach,
iżty, rynek zajęty przez wojsko, na nim oboryjące du-
my oficerów, prości żołnierze, bogaci kupcy i szlachta,
chłopy wreszcie ciężyło się wajennym sobie wiede-
kiem zachwycając się sobą, żołnierzami i szlachtą, kupcy
bywali i niedzieli na krawcach, potężnymi na straż
przed kwaterami, Generatorem lub naczelnymi szeregami; obok
nich kasa w winem i wędliną na serwetach rozłożone,
majami i wojskowymi raportami, zaczęli się, wnosząc
mówę chętnie, nich iżty Telsa! Wypolecie Włók
hsigę Józef. Żołnierze i szlachta byli w budach, wzięli
Gawonij na jarmarku przyszedłszy mając iżty
przyniesioną, cyganów i trumby. Edek starych oficerów
na których znać było trudny wojenne, wysłane muni-
ry i naczelnicy naczelnas krzyż polskie lub legie honorowej,
tylko jeżeli nie więcej widać było nowych rzytym w rozma-
itych mundurach, a nawet iżty stychać ich było po

białe i długie rozpusteczonych szabl. W oknach rynku
 wszędzie widać było oficerów i żołnierzy młodych i sta-
 rych, wstrząsanych i trzęsionych, wszystkie w różnorodnej postu-
 rze i wieku. Tędy ten ogromny tłum szedł tylko na-
 czołk wojska rosyjskiego, które jak wiadomo starło się
 o tej samej chorągwi woj. z Turków, z Polaków,
 w której Działyński Polacy z kłopotem weszli
 i Polacy mieli swój główny oboz w Staszku, oni
 obok kw. kościoła Panny Maryi. Łucyagowi na warcie
 przypatrzywał się tłum ludzi, zmiana ras, straż mos-
 kiewskiej chłopcy i dzieci podnieśli. Szturm i nie-
 mata żołnierza carskiego ściągają od swobodnej
 wiosności naszych żołnierzy. Ił przybycia tych gości
 nieprosionych ani przyjaźni nie przyjaźni w chwi-
 li wyłania się patrystyczny był i ta była niepo-
 tym. Wzrost i zdrowie, wygoda i miłość oficerów
 wojsk rosyjskich były wyjątkiem. Atoli, choć już pro-
 jektne gromadzi się, obijać się z dowódcą młodym Suwa-
 rowem z umysłu publicznym okazywane, potrafił utrzy-
 mać potrzebną harmonię, bo w tym razie uruc' narodowej
 wolności, rzędy, rozkazy i policja nie mogłaby była
 nieprzyzwoitościom zapobiedz.

Spotkaliśmy wielu naszych kolegów i znajomych, a
się już w r. 1806 w wojsku błądzących, częścią siostrów
później nami. przybyłych, wielu co już do siebie pojechać nie
wybrali, lub nie mogli, powrócić się mundurowi. Stworze-
ni powstałiliśmy milicja z dla matłaku roślijszych, mian
już przyjąć nie bierzemy. Nakoniec powrócił się
do Neklewski Wincenty, niegdys' spótnien brata w aka-
demii krakowskiej, który w r. 1806 wrócił do wojska ko-
mendantem kompanii w tyłku. Następnie go nie widzi-
eć jeszcze moją towarzysza jako Sandomierzanina i szefa
Cosa swojego. Nie wiele się namyslałem ucałować się
do niego, zawiadomienie iż po jego rozkazaniu pra-
gniemy sturyc' operyjnici. Pojrat na nas na potraw-
nictwie, na jół. litera, co było w nas antyga m
ostabito. Nakoniec sprytali: czy umiemy pić wódkę, i
da na bież, targac' i ias' tawiego. Neklewski nie miał
wtedy lat jak 25, ciemny, tony i ciemny, rumiany,
ocean pstrych rycia, a przy zapale rycerkiem malowa-
ła się na ciele jego niewypowierziana Eobroć i słucho-
twa Duszy. Spojony był wtedy ciemnym, jakiego
tyłku polski rylce i inne osiągnąć mian, co walczył

wyjechał po Sandomierzu w ziemi swojej rodzin-
 nej, bo wszedł do Krakowa w którym czasu wyba-
 wienie go marzył bo razem i krzyżem kawalerskim
 i stopniem kapitana artylleryi zaszczycony został,
 i tak go rodzice i siostry do Krakowa witac' przy-
 były. Tę przysięgę, który nam się zdał niewinnym
 był tylko wyprawa tego wojska podówczas, bo i klu-
 ski on mało był nany z dziełami swojej skromności
 i łagodnego obycia się z ludźmi. Wśród rozmowy
 przyszedł się do nas sędziwy w kontarze Gieć jego
 i zawołal: napisz ich kapitanie, razem się w do-
 nie, a przez dwa miesiące nauwienia broni poduczyz
 ich nabijać armaty. Stało się tak iż nas napisana
 i porwołono sprawić mundur artylleryi.

Przestawili i dumnie po ucywieniu tak ważnego
 kroku i chęć się polskimi obyczajami z tego powodu
 uraczyć, paraliśmy do cukierni dla nabicia jak mówią
 fantaryi; ale miło mi wspomnieć jak mało jeszcze obudom
 repuscie, dawno, gdyśmy nieco innego jak po kilka szkla-
 nek orszady wypili; napój który na prawdę mówiąc pierwszy
 raz skorzystawaliśmy.

18
początek gości Wawrzynicy, gdzie pulk 16^{ty}...

W Warszawie wystąpiłem najpierw z Elegią na
wprowadzenie zwłok X. Poniatowskiego, którą na dzień
tego smutnego obżędu dałem do druku. Wspodriwane
prowadzenie tej poczyi winniem więcej powołacznemu wów-
czas uruciu publicznosci, a mieli mojemu talentowi.
Miszkowicy Warszawy na tenm przysly na regatki
powitas regatki mi i innych rycerzów, zwłoki wódra
swojego prowadzący. W tenm dni po ulicach wódra
tem egzemplarom mojej Elegii w rękę mierzyna i miowast
średniej klasy co bardzo mojej prośnaci pochtbiato. Je-
nakże mi i T. naclętać mojej pracy, skoro na
tymre obżędu karamie Woronicki Myszatim. Stakato
na tenm karamie rycerstwo lud i Panowie i ja mowim
plakatem w jednij apostrofie Woronicki widricatem stakroć
więcej mowiac i poczyi mieli w całej mojej Elegii. Jednakże
zachwiciatem się w tej retetnej skromnosci, gdy w parę dni
drukarsz Nabrowski, nie tylko mi odniost dane na druk
pienigzore, ale nadto utoyt mi kilka kubiow. i mi
nam się obudwane nadpodriwowanie powiodło i w mojej
Elegii po trzeci raz karat odbijać. Naclłie umiat, ja całą

na pamięć i gdzie tylko znalazł sposobność z wstawić
 w ten sposób i rozmówieniem deklamować, mnie zaś raka.
 ... abym do izytmia wieczny nigdy ust nie otworzył,
 gdzie on najlepiej mógł czuć się ...
 do tego Elsner ułożył do tej pory muzykę, a Kludt
 ... deklamował ją,
 przy towarzyszeniu orkiestry, przed liczną publicznością.
 Usilnie polecał zaprowadzić się z Elsnerem i Kludtem
 ... aby do zabaw wieczornych zaprowadzić
 deklamację i ile można z muzyką. Pótya dobrze de-
 klamowana w liceum rebranie, przy towarzyszeniu
 muzyki, a nawet ... smaku, któremi ...
 ... w powrocie. Także po kilku po-
 bnych wieczorach wielu zaczęło smakować w po-
 tych, nawet który przeciw niej uprzedzeni byli. Ta
 publiczność polska, w której obrze nruć narodowych
 niechęć być nagrodzoną nie może, akonata jać swoje
 ... deklamacja podobna dany była ...
 ... w tak zwanym Awochlibet, gdzie
 wśród wyjątków z seen komicznych deklamowana była

44
... tyle o ile się ich plody wolności religijnej lub po-
litycznej tyczyły, stąd przynależało jego do Woltera
choć w czasie przekonał się o jego słabej poe-
tycznej stronie. I mi osobiście przyniosły rządy go Sylber-
... swoje pomyśleć na jego słabotny cha-
rakter miał wpływ, kilka moich przekładoi: Sylbera
... zrobionych tak go rządy, niż go oświecał równo-
... Horacjuszem ścisliwa, przekładał i przeciw napa-
ściom naszych mniemanych klasyków. Karliwie bo-
nit. Dotąd był S. .... andreontem wesołym jak Hora-
cusz łowczy, lecz Sylbera poważszy powadził się po-
wziąć stronom: wysokie i słabotne uauca. Gdy jego
o kamitowaniu prawa, narodziłości i t. p. zjednały
mu wysokie o miedziary szacunki i jak dawniej wulbi-
... jego lekkie stołowe piśmi, które istotnie w swoim
rodzaju były wyborne, tak w większym mierze: zapadł
powtarzane jego piśmi pełne słabotnych umieszc.
Gdy drugi raz nad tomaczeniem Wolterowskiem
Mahometem pracował i przyniósł do rękopisu Hora-
cego deklamacyjnym stylem tragedji francuskiej mi-
ógł przejść do ław rękopisu mu wia, ... pomoc

95
przekład niemiecki Goethego. Odtąd u naszt S. .... cent
Goethego i uwielbiać talent z jakim tenże Mahometa
umiał Niemcom przypowieść. Główny potwór tegoż Fausta
z Berlinem i Ifigeniję wrytali, które to sztuki tyle się
od Mahometa co same od siebie różnią, odróżcały się
coraz więcej z jednostronnością smaku.

Odtąd S. .... u naszt Francuskich Poetów więcej
ludzi z którymi się przez wyuczajne stosunki zaznajomili,
umieli na kochanych swego serca przyjaciół S. .... byt
w całym znaczeniu tego wyznanie poety, w pewnych chwila-
ch usposobienia pisał i nadzwyczajną łatwością.
Anakreotyki, jak poeci u siebie będą, kiedyś rebrane
S. .... odrębny S. .... tylko wstawiaj rodują;
jak w nich było oryginalność i niezłomność. Poeciów praw-
da jest prawdziwą swoją łatwością w wyszukiwaniu coraz
nowych obrarów do myśli iawsze jednaki i żebyt
starat się łaciński przekładem, polski język
i niewypowiedzianą łatwością w miękkiem precygu
S. .... poima stetyczność na wzór Danzjady,
mające za cel słony, a pomyślność i miękkość.
Bohaterem tego Poematu jest G. M. W. Gerard Maurycy
Witowski:)

niewdzięcznych Taske, Monarchy i Ministerstwa Oświe-
 cenia postradał. Mimo iż był w Radzie Stanu Wice-
 karcidarkiem pisał smiałko poczyne w tej okoliczności
 i objawiał zdania wobec Duchowi, jakie wprowa-
 dzać należy. Nawet gdy mu powierzono cenzorstwo
 piśm perycytycznych umieszczał poczyne własne, któ-
 rychby żaden cenzor w owym czasie nie śmiał przepu-
 ścić. W byto to z jego strony ruchawością, lecz dawa
 jego smotliwa nie była w stanie dostregać tak nagłej
 zmiany gustu. W końcu w końcu pism
 liżnych, ożenił się z... przeciw własnej i swojej
 skłonnościom. Był to czas dla jego talentu, a wciąż
 jeszcze dla smaczności pomownego do którego tyle był
 zdolnym, gdyby był miał serce swojemu odpowiadające.
 Tymczasem żył z wystawnością, spraszając w dom swój
 najdostojniejsze w... i...
 i... mając serce misinakami pomowami i wyda-
 tkami, które mianem jego przechodziły, stał się pastwą
 sążących gości i natręctwa Alchymików. Od ożenienia
 jego zerwały się nasze przyjacielskie stosunki mimo iż
 T... był zawsze dla mnie jednaki, nawet jako mi smiałem

umierowyszy się przy wielkim świecie jakiegoż czasu otaczając. Nie długo umieszczony był oddalając się na wieś przystąpić do rowodu, który otasmi przysłał. W trójkątach, okolicznościach stracony on już dla kraju, lecz zdolny ugiwać przesiedlać, domowego w wiejskiej pracy, którego z serca miał wyżyć.

Julian Kolberg

W młodości był w Warszawie z cichszym umysłem, ale wkrótce z wielką prędkością, jak był Julian Kolberg Chrystian spoglądając z miłością na dzień tyle do niego się odwracał, a jego umysł był tak wielki, że nie mógł być, a nie mógł być. Kolberg był w Polce w Warszawie w Warszawie przez Graszaków jako geometra, a po utworzeniu Królestwa Warszawskiego wszedł w Polkę służbę publiczną, jako Towarzysz adwokata i prawnik. Sowałowsky do wykładowania w Uniwersytecie Topografii i Niwelacji był z nim w ścisłym przywiązaniu do śmierci. - Kolberg pisał wiele poezji w języku niemieckim, mających za cel porywanych zdarzeń na uroczystości kościelne, rodzinne i wolno miłośnicze. Wszystkie techniki, ową amulską cyfrową, a także ową tęsknotą do wyjątkowego świata, a pisanie jak

pracował ciężko i najśrodszą rezygnacją od polity-
cznej swobody i widoków matery, które tak lubił.

Wydawał mapy Królestwa Polskiego mierzalne
a bardzo potrzebne. Druko porównanie miar i wag,
cyfrowe i wagowe, wagi i miary. Wszystko
to jak mata dochodu, tak wiele kosztowało go pracy i
wysiłku, bo Prof. mierzalne uważał za swoją
powinność, tem się zajmował. Stwierdził niektóre
Początek Karpińskiego i moje, umieszczając je w dzien-
nikach niemieckich, na granicy.

Książki Franciszka Szanińskiego profesora

Uniwersytetu Warszawskiego (Włomk.). --- Był to młody

młody starosta młody w Warszawie. Lubił sobie każdego
stać i wiek, skrzętny jak pszczołka, z równie
zajęciem spisywał tu na protokół, k. i. u. tam na
śmierć dysponować, tu druciom nawieść cukierków,
na radę familijną, na sesję uczonych, tam ochrocić
Przecie ministra, tu dawać ślub wyrobnikowi, tam
artykuł, do gazet. Inat stosunki familijne po-
towi miasta, a jako Duchowny i prawnik urzędnie

był porządnym doradcą. Towaryski, rad był z wszyst-
 kiemi dziećmi tate zabawy jak i frasunki. Wśród
 apostołował siwistość matreństwa, najwięcej się przywią-
 zywał do domów gdzie wiele dzieci. Po kurui lub kasa-
 niu, nie minął domu gdzie mógł, jak mówił, choć na
 chwilę rozewać się z dziećmi. Kochajmy się, prawnym
 i będnym weseli, nie przedstawat wykrykiwać tak z am-
 bony jak przy stole przyjaciot i ludzie zartobliwi
 nazywali go wyrarem kochajmy się. We wszystkim
 co czynił uważał trochę zabawy, odagi się z miło-
 szczone swoje zatrudnienia różnej wagi uważał jak dzie-
 cię na zabawę i ciekawe zajęcie umysłu. Gdy skończył
 karanie na otwarciu sejmu, przekata go już bryantka, na
 której spisał z imieniem karaniem, na odpust wiejski o parę
 mil zaproszony od ubogiego Plebana. Podczas Jubileusza
 w Warszawie mówił karania we wszystkich kościołach.
 Bar koto swartej po potużeniu powitał mię, mówiąc:
 zobaczymy się mi otługo, bo już dziś jednę mam tylko
 karanie. We wszystkich przyznosiach swoich tak był
 punktualnym, że gdy w 60^{tych} przeszedł wieku podróż
 do Rzymu przedsięwziął, prosto z lekcyi w Uniwersytecie

siecht do pojedynku i w sam dzień otwarcia kursów
powrócił. Kupił był bardzo skromny domek z ogro-
kiem na przedmieściu Warszawskiem, tam zostając
najranniej gotował się do dziennych obowiązków, na
wieczór sprzątał przyjaciół prawie codziennie dobie-
rając stosownie ludzi różnych humorów i stanów,
a najwięcej dzieci. Po śmierci umarłego w więzie-
niu, jako wierzniemu Stamu, Isidra Dembka, jako
egzekutor jego testamentu, miał u siebie trochę po-
nim kilkanaście tysięcy. Te niewiedzącym sposobem
zginęły. Mimo mocnych postulatów, nie śmiał Stus-
go badać, ani oddać i dawał tylko przyjaciół
ten wypadek objawiający, sprzedał ulubiony ogródek
na pokrycie tej straty, resztę najskromniej żyć porzą-
dnie pensji oszczędził. Miał także wieś w dzielnicy
o kilka mil od Warszawy, jedynie dla zabawy przy-
jaciół i dobrych wczeskowań. Piękny ogród, ryby w staw-
owce w ogrodzie, wabiły tam na zabawę family
z dziećmi. Latował raz za razem z dziećmi wiojskich w ko-
rej i sam ile razy przybył, nawszedł.

son
gro
ize
na
bi
cio
rie
ho
so
abe
tur
u
De
rger
ewe
my
faw
city
w h

